

Gravar

Gravarna på Vallbyåsen och Hönsgärde är från järnåldern, (500 f.Kr - 400 e.Kr) då kremering var vanligast. Den döde brändes på bål. Sedan tvättades alla ben som lades i en grop tillsammans med resterna från bålet.

Ibland lade man dem i en kruka eller träask. Ovanpå lades en jord- och stenpackning. Gravarna kan ha olika former, runda, fyrkantiga eller trekantiga, ibland avgränsas de med kantstenar och en några har en mittsten.

De lite större gravarna består av en jordtäckt kulle med en kärna av sten. En del högar har en grop i mitten som tyder på att graven plundrats. Flera gravar har också skador av sentida grustäcker

Hävd och skötsel

Många gravfält i odlingslandskapet har under århundraden, kanske under tusen år hävdats av traktens jordbrukare för slåtter och bete. Ängs- och hagmarksfloran är därför ett levande kulturminne som fordrar fortsatt hävd för att överleva. Slåtter och bete har gynnat de växter som klarat hårt betestryck eftersom de har bladrosetter vid marken som överlever. Om hävden upphör blir de lätt utkonkurrerade av högväxta gräs och örter.

Blåsluga Backsippa Kattfot Fältgentiana
"av hävd" = att något har lång tradition av att användas/utnyttjas i ett speciellt sammanhang.

Ytterligare information

Länsstyrelsen i C län
Kulturmiljöenheten
751 86 UPPSALA
Tel: 018 - 19 50 00
www.c.lst.se

Knivsta kommun
741 75 Knivsta
Tel: 018-34 70 00
www.knivsta.se

Visa hänsyn

Tänk på att fornlämningar är skyddade enligt lag.

Många växter är fridlysta.

*Det är eldningsförbud inom fornlämningsområdena.
Parkera så att arbetsfordon kan komma fram.*

Prehistoric settlements

Vallbyåsen and Hönsgärde - Two prehistoric cemeteries from the Early Iron Age (500 BC - 400 AD). On these cemeteries there are - mounds, round and square stone settings and raised stones. They were used as burial grounds for the people from nearby farms. The dead were usually cremated on a funeral pyre. Along with the bones, archeologists often find pottery and personal belongings.

Broborg - the fort, is situated on a hill nearby the waterway which passed through the landscape during prehistoric time. The fort served as defence and surveillance. It is protected by two stonewalls, the inner wall is 80 meters in diameter. The walls are erected without mortar. Down by the hill there are two wells. Archeologists have found bones, pottery, loom weights and a pearl which can be dated to 400-500 AD.

Husby-Långhundra

Broborg
Hönsgärde
Vallbyåsen

Knivsta kommun
Länsstyrelsen i Uppsala län

Husby-Långhundra och Långhundraleden

När inlandsisen smälte skapades flera åsar i Uppland, en var Vallbyåsen som är en utlöpare av Stockholmsåsen. Den går tvärs över Långhundradalen. Åsen dämde upp vattnet så att en stor sjö bildades i dalen vars strandlinje gick vid dagens linje för 14 meter över havet. Den ingick i ett system av sjöar och åar som förband Östersjön med det inre av Uppland. I dag kallar vi den Långhundraleden.

Broborg 1

Under bronsåldern nådde vattnet upp till foten av berget. Här blev farleden trång och besvärlig och uppe från höjden var leden lätt att övervaka. Utmed åsen gick landvägen och vid Broborg korsade den vattenleden.

Grimсахögen

Grimsa var enligt sägnen dotter till en vikingahövding. Hon bodde i borgen. En dag stacks borgen i brand av någon som påstod sig vara hennes bror och som gjorde anspråk på arvet. Läs mer om Grimsa vid Broborg.

Vallbyåsen 2

På åsens högsta del finns två stora gravfält som tillsammans innehåller 330 ännu synliga gravar. Det finns säkert många fler under grästorven. Gravarna på Vallbyåsen är från järnåldern (500 f.Kr - 400 e.Kr).

Bautastenar

Det finns många bautastenar på gravfältet. På ryggen av åsen står flera resta stenar på rad. Stenarna syns på långt håll och utgör i dag sockengräns mellan Östuna och Husby-Långhundra socknar.

Var bodde de?

De som är begravda på Vallbyåsen och Hönsgårde var bönder och boskapsskötare. De var bosatta i närheten, på sluttningarna ner mot den gamla sjön. Troligen i närheten av dagens byar och gårdar.

- Gravfält / Fornlämning
- Lämpligt att stanna med bil
- Övrigt
- Vandringsled
- Information
- Vallbyåsen

Åsgenombrott

Den åsdämda sjön tömdes genom att vattnet bröt igenom åsen ca 900 e. Kr. Detta skapade en stor översvämning i dalen mot Uppsala. Än i dag bildas sjöar i dalen om det har varit en nederbördsrik vinter.

Mälsta

Söder om väg 77 finns ett stort område med lämningar från både förhistorisk tid och medeltid. Platsen har ett gynnsamt läge vid sjökanten och lämningarna tyder på att platsen har utgjort ett ställe där båtar kunde lägga till.

Hönsgårde 3

På gravfältet finns över 100 gravar från järnåldern. De består av låga övertorvade stensättningar och av lite större högar. Ofta avgränsas graven av en krets av jämnstora stenar. Gravarna är från järnåldern, (500 f.Kr - 400 e.Kr).